

**Програма сприяння залученню інвестицій у
Вінницьку міську територіальну громаду
на 2024-2028 роки**

(Затверджено рішенням міської ради від 22.12.2023 № 2012 зі змінами,
внесеними рішеннями міської ради від 27.06.2025 № 2948 та від 28.11.2025
№3163)

1. Паспорт Програми.

1	Дата, номер і назва розпорядчого документу про розроблення програми (<i>за наявності</i>)	Розпорядження міського голови від 12.06.2023 №86/р «Про створення робочої групи з розробки Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки»
2	Ініціатор розроблення програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради
3	Розробник програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради
4	Співрозробники програми	Виконавчі органи Вінницької міської ради, МКП «Вінницький фонд муніципальних інвестицій», КП «Інститут розвитку міст», КП «Агенція просторового розвитку», Рада підприємців при Вінницькому міському голові, ГО «Вінницька бізнес школа», ГО «Вінницький клуб ділових людей», ГО «Вінницький бізнес клуб», Вінницька обласна організація «Спілка підприємців «Стіна»
5	Відповідальний виконавець програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради
6	Організації - співвиконавці програми	Виконавчі органи Вінницької міської ради, МКП «Вінницький фонд муніципальних інвестицій», КП «Інститут розвитку міст», КП «Агенція просторового розвитку»
7	Мета програми	Забезпечення реалізації ефективної місцевої політики у сфері інвестиційної діяльності в умовах російського військового вторгнення, шляхом залучення нових інвестицій та розвитку ключових для громади бізнес-індустрій. Позиціонування Вінницької міської територіальної громади як в Україні, так і у світовому економічному середовищі як надійного партнера та перспективної території для ведення бізнесу, на основі ефективного використання наявного потенціалу та конкурентних переваг, в тому числі в умовах воєнного стану.
8	Термін реалізації програми	2024– 2028 роки
9	Зв'язок зі Стратегією 3.0 та/або КІРМ 2030, назва стратегічного проекту(ів), <i>за наявності</i>	<p>Стратегія 3.0: Стратегічний пріоритет 3 <u>Муніципальні інвестиції</u></p> <p>Ціль 3.2. Інвестиції в розвиток об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу та туризму</p> <p>Захід 3.2.2. Ревіталізація занедбаних територій колишніх промислових підприємств. Місто сформує цілісний підхід до ревіталізації браунфілдів, визначатиме потенційні об'єкти ревіталізації та залучатиме партнерів до їх трансформації.</p> <p>Стратегічні проекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Міжнародний аеропорт Вінниця. Перетворення аеропорту на транспортний вузол загальнонаціонального значення, який надає послуги як з пасажирських, так і вантажних перевезень. • Індустріальні парки. Громада забезпечить необхідною інфраструктурою індустріальні парки та спростить її використання для бізнесу і потенційних 36 інвесторів, а також сприятиме розвитку якісних офісних сервісів (офісів класу А).

• Логістичний хаб. Місто забезпечить розвиток якісної та зручної логістичної інфраструктури для місцевого та регіонального бізнесу, яка концентруватиметься в одному місці та надаватиме широкий спектр сучасних логістичних сервісів. На території логістичного хабу також будуть створені умови для проведення масштабних виставкових подій.

• Вінницький інноваційно-технологічний парк «Кристал». Місто створюватиме середовище для започаткування і підтримки бізнесу, його комунікації з науковою та освітньою сферами міста, а також продукування нових підходів у бізнесових процесах, виробництві та наданні послуг.

Ціль 3.6. Енергозаощадження та відновлювальна енергетика

Стратегічний проект:

• Будівництво малої системи розподілу для енергозабезпечення розвитку індустріального парку – створення конкурентної системи енергопостачання Вінницького індустріального парку та його учасників з інтеграцією альтернативних джерел енергії.

Стратегічний пріоритет 4 Зелена економіка та смарт-спеціалізація

Ціль 4.1. Розвинутий сталий і соціально відповідальний бізнес

Захід 4.1.2. Промоція міста як відповідального бізнес-партнера, який готовий до конструктивної взаємодії з місцевим бізнесом з питань розвитку міста, розв'язання екологічних і соціальних проблем.

Захід 4.1.3. Співпраця з науковим сектором у галузі розвитку інновацій. Місто сприятиме співтворчості та спільній реалізації проєктів місцевого бізнесу і наукових установ, їх участі в таких європейських програмах, як Horizon 2020, формуватиме повноцінну екосистему інновацій.

Захід 4.1.5. Розвиток міжнародної економічної співпраці, розширення кола потенційних стратегічних партнерів, інвесторів, активна участь у міжнародних бізнес-подіях

Ціль 4.2. Економічне зростання через інновації

Стратегічний пріоритет 5 Доступне, безпечне та екологічно чисте середовище

Ціль 5.4. Трансформація простору

Захід 5.4.3. Стимування забудови території на північно-східній околиці м. Вінниці.

КІРМ 2030:

Візія «Конкурентоспроможне українське місто на мапі Східної Європи»:

Стратегічні наміри: Диверсифікація економіки міста.

Стратегічні цілі:

• Забезпечення індустріальних парків достатньою і якісною інженерно-технічною інфраструктурою (електроенергія, газопостачання,

		<p>водопостачання та водовідведення; забезпечення якісними рішеннями громадського транспорту; реконструкція міжнародного аеропорту).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ревіталізація браунфілдів в рамках чинної Стратегії просторового розвитку міста шляхом зміни цільового призначення колишніх промислових територій або створення нових екологічних виробничих підприємств із великою доданою вартістю на місці старих виробництв. • Промоція міста і залучення міжнародних компаній до відкриття представництв на території міста. Забезпечення мотивації девелоперів будувати офісні приміщення класу А. <p><u>Нарощування людського капіталу міста.</u></p> <p>Стратегічна ціль:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Створення муніципальної інфраструктури розвитку ІТ-технологій. Формування умов, за яких високоінтелектуальна молодь з'являтиметься та залишатиметься в місті, використовуючи сучасну технологічну базу для свого професійного зростання та створення нових проєктів. <p>Програма передбачає реалізацію наступних стратегічних проєктів «Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030»:</p> <p>Стратегічний проєкт V2P11 Вінницький інноваційно-технологічний парк: створення Центру розвитку підприємництва, Центру трансферу технологій, створення майданчику для співпраці закладів загальної середньої, професійної та вищої освіти з представниками бізнесу.</p> <p>Стратегічний проєкт V2P12 Перетворення Міжнародного аеропорту Вінниця на головний транспортний вузол Поділля: залучення міжнародних перевізників, промоція.</p> <p>Стратегічний проєкт V2P13 Створення нових високотехнологічних виробництв на базі вінницьких індустріальних парків.</p> <p>Стратегічний проєкт V2P14 Створення логістичного хабу для задоволення потреб місцевого бізнесу у транспортних послугах та послугах зі складського зберігання товарів і сировини.</p> <p>Стратегічний проєкт V2P20 Створення бізнес-кварталу (на території ревіталізованих підприємств хімпрому та м'ясокомбінату), конгрес-холу та виставкового центру, розробка та впровадження інструментів стимулювання розвитку мережі офісних приміщень на умовах державно-приватного партнерства.</p> <p>Галузь життєдіяльності «Економіка, зайнятість і конкурентоспроможність, маркетинг та туризм»</p> <p>Фахові рекомендації заходів і проєктів:</p> <p>2. Забезпечення сталого зростання економіки міста:</p> <p>2.2. Модернізація промисловості</p>
--	--	---

2.3. Перетворення м. Вінниці на логістичний центр національного масштабу.

Заходи та проекти:

- популяризація об'єднання підприємців у галузеві бізнес-асоціації та кластери у пріоритетних галузях розвитку міста, які зазначені вище;
 - проведення галузевих виставок, конференцій, ярмарків, зустрічей, форумів тощо;
 - забезпечення індустріальних парків інженерною і транспортною інфраструктурою;
 - ревіталізація браунфілдів для потреб економіки міста шляхом розробки відповідної міської програми, визначення пріоритетних ділянок і об'єктів. Реалізація проекту ревіталізації браунфілдів за принципом публічно-приватного партнерства (Public Private Partnership) на території колишнього заводу «Хімпром» і м'ясокомбінату;
 - співпраця з міжнародними фінансовими організаціями та проектами технічної допомоги щодо використання фінансових можливостей для технологічної модернізації промисловості;
 - створення центру трансферу інноваційних технологій, бізнес-процесів, управлінських моделей і стандартів;
 - налагодження ефективної співпраці з державними структурами для спрощення митних процедур і надання якісних послуг у сфері логістики. Співпраця з Укрзалізницею та великими транспортними вузлами у сфері вантажних перевезень для концентрації у місті логістичних потоків. Створення логістичного хабу мультимодальних перевезень. Розвиток Міжнародного аеропорту «Вінниця» як най більшого в Центральній Україні центру лоу кост пасажирських перевезень;
 - аналіз вільних земельних ділянок і браунфілдів, створення інвестиційних пропозицій для розширення мережі закладів розміщення та харчування;
3. Розвиток людського капіталу і трансферу технологій:

3.1.Промоція новітніх технологій та інновацій

Заходи та проекти:

- проведення бізнес-місій та обмінів делегаціями з містами-побратимами та іншими містами у сфері розробки новітніх технологій і впровадження інноваційних рішень. Налагодження співпраці з новими містами-побратимами;
- створення майданчиків для взаємовигідної та ефективної співпраці місцевого бізнесу, університетів і наукових установ у сфері продукування та комерціалізації інновацій;
- налагодження співпраці між університетами Вінниці та іншими ВНЗ (українськими та закордонними) для студентського й наукового обміну. Підготовка кадрового ресурсу за попитом на робочу силу та визначеними пріоритетними галузями,

		використовуючи інструменти регіонального замовлення та дуальної освіти; <ul style="list-style-type: none"> • проведення серії семінарів і тренінгів із розробки інвестиційних проектів, розвитку державно-приватного партнерства та залучення фінансової і технічної підтримки від міжнародних фондів і програм.
10	Враховання Зеленого курсу Вінниці	Заходи Програми знаходять своє відображення у Дорожній карті заходів Вінницької міської територіальної громади для реалізації Зеленого курсу Вінниці до 2030 року, а саме: П.4. Промислова політика Заходи: <ul style="list-style-type: none"> • Системна робота над «озелененням» індустріальних парків. • Дослідження потенціалу розвитку промислових кластерів, які працюють за принципами циркулярної економіки. • Оновлення Програми сприяння залученню інвестицій з наголосом на сприянні зеленим інвестиціям та інтеграцією зеленої складової, особливо у контексті інформування про можливості/загрози, пов'язані із впровадженням ЄЗК. П.6. Відходи Захід: <ul style="list-style-type: none"> • Вивчення принципів циркулярної економіки з метою їх закріплення в галузевих документах та Плані переходу до зеленої економіки. • Залучення «зелених» інвестицій у сферу поводження з відходами.
11	Враховання принципів безбар'єрності	Принципи безбар'єрності є наскрізною темою Програми та враховуються під час планування і реалізації заходів, зокрема шляхом інтеграції відповідних компетенцій у професійну підготовку працівників, відповідальних за формування інвестиційної політики Вінницької міської територіальної громади. Програма також передбачає розвиток інфраструктури з урахуванням потреб маломобільних груп населення та забезпечення інклюзивності інвестиційного середовища.
12	Загальний обсяг фінансування, необхідного для реалізації цільової програми, тис. грн всього	3 618,1
	в тому числі із розподілом коштів за джерелами фінансування:	
12.1	- кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, тис. грн	3 618,1
12.2	- кошти державного бюджету, грн	-
12.3	- кошти інших джерел (назвати), грн	-

13	Очікувані кінцеві результати виконання цільової програми	Формування сприятливого інвестиційного середовища в умовах дії воєнного стану, створення умов для розвитку високотехнологічних виробництв, з високим рівнем доданої вартості, розвиток промисловості в т.ч. індустріальних та інноваційних парків, формування позитивного інвестиційного іміджу Вінницької міської територіальної громади, створення нових робочих місць, створення умов для надходження інвестицій в т.ч. іноземних, практичне впровадження механізму державно-приватного партнерства.
----	--	---

{Розділ 1 викладено в редакції відповідно до рішення міської ради від 28.11.2025 №3163}

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма.

2.1 Поточний стан інвестиційного клімату та інвестиційної діяльності у Вінницькій міській територіальній громаді.

З метою створення привабливого інвестиційного клімату та розвитку бізнес середовища було розроблено «Програму сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2021-2023 роки» (далі - Програма).

В цілях національної безпеки статистична інформація не оприлюднюється від моменту широкомасштабного вторгнення збройних сил рф.

Наслідки пандемії COVID-19 2020–2021 років та повномасштабне воєнне вторгнення рф на територію України 24 лютого 2022 року негативно вплинули на економічну активність та інвестиційний клімат в цілому по країні, в тому числі у громаді.

Для більшості економічно активних представників бізнес середовища, що впроваджують свою діяльність на території Вінницької міської територіальної громади (далі - Вінницька МТГ) або планували реалізацію інвестиційних проєктів на її території, дані фактори стали причиною згорання інвестиційних процесів.

2022 рік був роком викликів та потребував перманентного налагодження виробничих процесів у зв'язку з проблемами викликаними агресією рф та її наслідками:

- ліміти на відпуск паливно-енергетичних ресурсів;
- втрата ринків збуту та руйнування традиційних логістичних шляхів у зв'язку блокадою чорноморських портів;
- введення графіків відключення електропостачання;
- дефіцит робочої сили, мобілізація працівників підприємств до лав Сил оборони України.

Не зважаючи на це, завдяки ініціативності місцевого бізнесу, вдалося вберегти економіку громади від економічного колапсу та повної зупинки виробництва.

Робота промислового сектору економіки громади у період до повномасштабного вторгнення рф характеризувався зростанням показників, в т.ч. зростанням обсягу реалізованої промислової продукції. При цьому обсяг реалізованої промислової продукції у 2022 році в порівнянні з 2021 роком скоротився з 35,8 млрд грн до 35,7 млрд грн, тобто лише на 100 млн грн. За I півріччя 2023 року даний показник складає 18,7 млрд грн, що дозволяє припустити зростання показника за підсумками 2023 року, у разі відсутності форс-мажорних ситуацій.

Вагомим значення набула необхідність передислокації вцілілих підприємств з зони бойових дій на безпечні території із забезпеченням їх усіма необхідними ресурсами та формування нових логістичних шляхів постачання.

Враховуючи важливість даного процесу Вінницька МТГ з перших днів війни сприяла українським підприємствам з зони бойових дій та допомагала у підборі місць для виробничих потужностей, перевезенні та розселенні персоналу, пошуку нових працівників. На сьогоднішній день налічується 345 зареєстрованих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, із них 113

юридична особа та 232 фізичних осіб – підприємців, 80% з яких розпочали діяльність, в тому числі 10 релокованих підприємців без перереєстрації бізнесу.

Релокувались до Вінниці підприємці з різних регіонів України, зокрема, найбільше заявок опрацьовано з Донецької області, міста Києва, Харкова, Херсона та Дніпра. Загалом завдяки релокованому бізнесу у громаді створено 1715 нових робочих місць.

За період дії воєнного стану, Вінницька МТГ прийняла 46,8 тис. внутрішньопереміщених осіб, з них 27 тис. економічно активного населення у віці 18-59 років. Одним з важливих завдань стала їх інтеграція в життя громади, в т.ч. шляхом забезпеченням робочими місцями.

Вінницька МТГ має значний кадровий потенціал. Історично склалося, що на території громади розміщено низку великих навчальних закладів. Дані навчальні заклади готують кваліфіковані кадри майже за усіма напрямками професійної підготовки забезпечуючи притік студентів, що в подальшому осідають на території Вінницької МТГ та поповнюють склад економічно активного населення.

Громада є регіональним лідером в галузі вищої освіти, а наші найбільші університети входять у топ-200 університетів України: Вінницький національний технічний університет, Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, Донецький національний університет ім. В. Стуса, Вінницький національний аграрний університет, Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського.

Основоположним конкурентним фактором Вінницької МТГ є наявність достатньої кількості економічно-активного населення, а саме кваліфікованих людських ресурсів та значна кількість талановитої молоді. Понад 35 тис. студентів здобувають освіту та професійну підготовку у 25 закладах фахової передвищої і вищої освіти та майже 4,6 тис. учнів навчаються у закладах професійно технічної освіти. Щороку з закладів освіти випускається близько 8 тис. здобувачів освіти з високим рівнем знань.

З метою систематизації та впровадження кращих національних і світових практик управління інвестиційною діяльністю на місцевому та регіональному рівні, уніфікації та оптимізації процесу підготовки інвестиційних матеріалів та продуктів, зокрема, у сфері територіального маркетингу, забезпечення діяльності з пошуку, залучення, супроводу та обслуговування інвесторів, сприяння реалізації інвестиційних проєктів розроблено та впроваджено Методологію та стандарти залучення та супроводу інвесторів у Вінницькій міській територіальній громаді (далі - Методологія).

Головними загальнодержавними проблемами на шляху нарощування інвестиційної привабливості та достатнього рівня залучення інвестицій та перешкодами, що гальмують розвиток інвестиційного процесу на місцевому рівні, є наступні:

- активні бойові дії та окупація частини території України;
- відсутність системного підходу до управління інвестиційною діяльністю на державному рівні, здатного забезпечити реалізацію наявного потенціалу, як держави в цілому, так і окремих громад та відповідати викликам сьогодення;
- недостатня поінформованість у зарубіжних ділових колах про Вінницьку

МТГ та її інвестиційний потенціал (недостатнє просування інвестиційного потенціалу громади серед вітчизняних та зарубіжних інвесторів);

- невисока якість інвестиційних пропозицій для інвесторів;
- низька активність у просуванні та впровадженні нових форм інвестування, зокрема щодо використання інструментів державно-приватного партнерства (далі - ДПП);
- недостатність інструментів підтримки діючих та потенційних інвесторів, в т.ч. малого та середнього бізнесу;
- зміщення строків будівельних робіт та робіт з реконструкції на вже задекларованих інвестиційних проєктах.

Однією з передумов стабільного економічного розвитку Вінницької МТГ є формування та підтримка сприятливого інвестиційного іміджу щодо потенційних інвесторів, тому при підготовці Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки були враховані довгострокові виклики пов'язані з війною рф проти України, серед яких:

- Небезпека втрати отриманих позитивних результатів Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2021-2023 роки, в т.ч. результатів популяризації інвестиційного потенціалу громади у зарубіжних та вітчизняних ділових колах.
- Сповільнення темпів інвестиційної діяльності та ділової активності.
- Зміщення фокусу потенційних інвесторів на вже готові для реалізації проєктів майданчики з наявною інфраструктурою. В умовах економічної невизначеності час від пошуку необхідного інвестиційного майданчика до впровадження інвестиційного проєкту має бути мінімальним, щоб вже у найближчій перспективі приносити економічний ефект.
- Втрата робочої сили через мобілізацію населення до сил оборони України. Мобілізується велика кількість висококваліфікованих працівників, і правила бронювання працівників за підприємствами постійно змінюються.
- Логістичні проблеми:
 - втрата традиційних ринків збуту найбільшими промисловими підприємства, особливо експортноорієнтованими;
 - втрата логістичних шляхів постачання сировини та кооперації між підприємствами;
 - блокування основних експортних шляхів – чорноморських портів.

Погіршення прогнозів розвитку традиційних для вітчизняних підприємств експортних ринків, втрата або тимчасове призупинення логістичних ланцюгів, втрати партнерів та контрагентів через їх фінансові проблеми може мати негативний вплив на рівень реалізації промислової продукції.

На території громади створені та функціонують чотири індустріальні парки внесені до Реєстру індустріальних (промислових) парків України, а саме: Вінницький індустріальний парк (загальною площею 35,7 га), індустріальний парк «Вінницький кластер холодильного машинобудування» (площею 19,3 га), індустріальний парк «Вінтер Спорт» (площею 25 га) та індустріальний парк «ВінІндастрі» (площею 13,1 га).

У 2022 році було обрано нову керуючу компанію Вінницького індустріального парку – ТОВ «Юпарк».

На території Вінницького індустріального парку ТОВ «Юпарк» планує створити перший в Україні унікальний Volia Agri-Food Park Vinnytsia (промисловий технопарк), який планує надавати міжнародним та українським компаніям харчової промисловості готові рішення для релокації та масштабування бізнесу. Загальна вартість проєкту оцінюється у 3 млрд грн. Парк планують побудувати до кінця 2027 року. Він забезпечить робочі місця для близько 2 тис. працівників та спеціалізуватиметься на виробництві проміжної та кінцевої продукції харчової промисловості, наданні спеціалізованих послуг, проведенні досліджень та розробок в агрохарчовій сфері.

Інфраструктура та сервісні можливості Volia Agri-Food Park Vinnytsia забезпечать ідеальне середовище для усього ланцюжка створення цінності резидентів – від ідеї до продажу готового продукту.

Передбачається, що Вінницький індустріальний парк стане промисловою територією, де виробники сільськогосподарської продукції будуть забезпечені матеріально-технічною базою для її глибокої переробки, зберігання, транспортування та реалізації.

Наразі тривають підготовчі роботи. Згодом на території агропродовольчого парку з'явиться сучасний бізнес-центр для резидентів, логістичний центр та Light Industry Box для розміщення виробництва малих харчових підприємств.

Крім того, групою компаній KNESS ініційовано створення на території Вінницького індустріального парку комплексної системи енергозабезпечення – Малої системи розподілу енергозабезпечення. До речі, це перша подібна практика в Україні. Реалізація даного проєкту дозволить вирішити питання енергозабезпечення не тільки Вінницького індустріального парку, а й решти індустріальних парків, розташованих поруч, що в подальшому може стати поштовхом для розвитку усієї мережі вітчизняних індустріальних парків. Група компаній KNESS планує інвестувати 10 млн. євро в енергетичну інфраструктуру.

На території індустріального парку Вінницький кластер холодильного машинобудування вже понад п'ять років успішно працює ТОВ «Green Cool» – один з найбільших виробників промислового холодильного обладнання в Східній Європі. Підприємство співпрацює із такими всесвітньо відомими компаніями як Coca-Cola, Carlsberg, Heineken, Nestle. Наразі на підприємстві працює понад 800 співробітників.

Індустріальний парк «Вінтер Спорт» створений у 2019 році за ініціативи HEAD Group - корпорації, що виробляє спортивне спорядження для зимових видів спорту, тенісу, а також підводного плавання з аквалангом. Компанія є світовим лідером на ринку та постачає продукцію в 85 країн світу.

У 2021 році розпочато будівництво заводу з виготовлення спорядження для зимових видів спорту, а саме: лиж, лижних черевиків, лижних кріплень тощо. Загальна площа виробничих приміщень після введення заводу в експлуатацію становитиме 43 тис. кв. м. У створення виробничих, адміністративних та складських приміщень компанія планує вкласти близько 80 млн євро. Завод буде одним з найбільших заводів компанії у світі та передбачає створення 1200 нових робочих місць.

Активно розвивається індустріальний парк «ВінІндастрі» (ІП «ВінІндастрі»). Враховуючи перспективність земельної ділянки спостерігається висока зацікавленість серед інвесторів ІП «ВінІндастрі».

У 2023 році проведено конкурс з вибору керуючої компанії ІП «ВінІндастрі» та обрано переможцем – МКП «Фонд муніципальних інвестицій».

Керуючою компанією ІП «ВінІндастрі» підписано договори про здійснення діяльності в межах ІП та суборенди земельних ділянок з трьома учасниками парку:

ТОВ «Смарт лайн» планує розмістити виробничо-складську будівлю з адміністративними приміщеннями (загальною площею 8000 м²) для виробництва обладнання для порошкового фарбування металовиробів, а саме автоматичних ліній порошкового фарбування, автоматизованих камер з пістолетами-напилювачами, ліній попередньої підготовки, конвеєрних систем, печей полімеризації, гальванічного обладнання, допоміжного обладнання тощо.

ТОВ «Візарді» планує розмістити виробничо-складську будівлю з адміністративними приміщеннями (загальною площею 9000 м²) для розміщення підприємства з металообробки в галузі будівництва і сільського господарства.

ТОВ «БаДМ» один з провідних дистриб'юторів на фармацевтичному ринку України, має намір побудувати новий фармацевтично-логістичний хаб (загальною площею 12 000 м²)

Загалом, згідно планів інвесторів, на території індустріального парку «ВінІндастрі» планується створити близько 700 нових робочих місць з високим рівнем заробітної плати.

Потенційно однією з точок росту Подільського регіону та центральних областей України може стати Інноваційно-технологічний парк «Кристал» (ІТП «Кристал»). В рамках спільного проєкту німецької урядової компанії GIZ та ПРООН «Підтримка швидкого економічного відновлення українських муніципалітетів (SRER)» здобула перемогу грантова заявка на створення інноваційно-технологічного парку «Кристал» в місті Вінниця в сумі 800 тис. євро, на відновлення робіт, розпочатих в 2018 році та зупинених в 2022 році через повномасштабну війну в Україні, пов'язаних з реконструкцією інноваційно-технологічного парку «Кристал».

Вінницька міська територіальна громада в рейтингах конкурентоспроможності.

Рейтинг інвестиційної привабливості громади від Агентства «ІВІ – рейтинг» підтверджено на рівні «invAA» - відмінна інвестиційна привабливість.

Рейтинг інвестиційної привабливості від Агентства «Кредит рейтинг» підтверджено на рівні - «uaINV5» - найвищий.

За результатами дослідження від українського представництва міжнародної антикорупційної організації Transparency International, Вінниця утримує лідерські позиції у Рейтингу прозорості інвестиційного сектору 100 найбільших міст України.

Сім років поспіль місто Вінниця визнано найкомфортнішим містом України за результатами всеукраїнського муніципального опитування Міжнародного республіканського інституту (IRI Ukraine).

Враховуючи початок широкомасштабних бойових дій організаторами було прийнято рішення змінити методику та провести ранжування міст відповідно до

впливу наслідків війни на життєдіяльність міст. За результатами восьмого всеукраїнського муніципального опитування Вінниця визнана лідером за індексом якості обслуговування та послуг в центральному регіоні.

2.2 Аналіз нормативно-правової бази.

У сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки гостро постає проблема залучення інвестицій. З метою забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в країні важливо здійснювати науково аргументовану державну інвестиційну політику. Належне нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності в Україні виступає найголовнішим інструментом державного сприяння інвестиційним процесам і виконання державою власної інвестиційної політики.

Програма сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки (далі – Програма) як інструмент інвестиційного планування розроблена з метою покращення інвестиційного клімату у відповідності до Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030, Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030 (далі – КІРМ 2030), Зеленого курсу Вінниці та чинного законодавства України.

Нормативно-правова база, на підставі якої розроблена нова Програма:

- Міжнародні угоди: угода про Міжнародний валютний фонд, Вашингтонська конвенція 1965р. «Про порядок вирішення інвестиційних суперечок між державами й іноземними особами іншої держави» (ратифіковано Законом України від 16.03.2000р.); Сеульська конвенція 1985р. «Про організацію багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій»; Договір до Європейської енергетичної Хартії від 17.12.1994р; Декларація про встановлення нового міжнародного економічного порядку від 01.05.1974 р.; Хартія економічних прав і обов'язків держав від 12.12.1974р.; Угода про співробітництво в галузі інвестиційної діяльності від 24.12.1993 р.; Конвенція про захист прав інвестора від 28.03.1997 р.

- Закони України: «Про інвестиційну діяльність», «Про індустриальні парки», **«Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні»**, «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про захист іноземних інвестицій», «Про державно-приватне партнерство», «Про інститути спільного інвестування», «Про режим іноземного інвестування», «Про інноваційну діяльність», «Про фінансовий лізинг», «Про концесію».

- Укази Президента України: від 22.03.2001 року №108/2001 «Про додаткові заходи щодо збільшення надходжень інвестицій в економіку України»; від 07.07.2003 року №580/2003 «Про додаткові заходи щодо залучення іноземних інвестицій в економіку України»; від 28.10.2005 року №1513/2005 «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні»; від 30.09.2019 № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

- Постанови Кабінету Міністрів України: від 17.08.2002 року №477-р «Про схвалення Програми «Інвестиційний імідж України»; від 22 серпня 2007 року №1065 «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні»; від 05.08.2020 року №695 «Про затвердження державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки»; від 03.03.2021 № 179 «Про затвердження

Національної економічної стратегії на період до 2030 року»; від 19.01.2022 № 25 «Про затвердження Порядку розгляду документів про включення індустріального (промислового) парку до Реєстру індустріальних (промислових) парків»; від 19.01.2022 № 27 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру індустріальних (промислових) парків».

Слід зазначити, що незважаючи на бойові дії на території України за 2021-2023 роки внесено зміни в чинне законодавство, направлені на створення позитивного інвестиційного клімату.

З метою стимулювання залучення в економіку України стратегічних інвесторів, підвищення інвестиційної привабливості України, створення нових високооплачуваних робочих місць, а також зростання конкурентоспроможності економіки через запровадження державної підтримки великих інвестиційних проектів прийнято Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні». Законом передбачено підтримку як українських, так і іноземних інвесторів, що реалізують проекти з обсягом інвестицій від 12 млн євро, у сферах переробної промисловості, добування з метою подальшої переробки та/або збагачення корисних копалин, транспорту, поводження з відходами, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, логістики, освіти, наукової та науково-технічної діяльності, мистецтва, культури, туризму, охорони здоров'я, спорту, курортно-рекреаційній сфері. При цьому інвестор має створити не менше 50 нових робочих місць із середньою заробітною платою працівників, розмір якої не менш як на 15% перевищує розмір заробітної плати за відповідним видом діяльності у регіоні, де планується реалізація проекту. Такі інвестори укладають прямий договір з Кабінетом Міністрів України та пакет стимулів: державна підтримка може надаватися інвестору у формі податкових та митних пільг або забезпечення об'єктами суміжної інфраструктури, необхідними для реалізації інвестиційного проекту. Важливо зазначити, що загальний обсяг державної підтримки не повинен перевищувати 30% від планового обсягу інвестицій за проектом. При цьому держава гарантує виконання своїх зобов'язань щодо надання інвестору зі значними інвестиціями державної підтримки у формах та обсязі, визначених Законом та спеціальним інвестиційним договором.

Ще одним механізмом залучення інвестицій є індустріальні парки - це потенційні промислові майданчики для релокації компаній із інших країн з метою диверсифікації ланцюгів поставок, що вирішують питання скорочення часу до початку роботи (Time-to-Market) компаній беручи до уваги час, необхідний для пошуку оптимальної локації, початку будівництва і введення об'єктів в експлуатацію.

Верховною Радою України 21.06.2022 прийнято Закони України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» (далі - Закон № 2330) та «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для залучення масштабних інвестицій у промислове виробництво» (далі - Закон № 2331).

Законом № 2330 вносяться зміни до Податкового кодексу України якими, зокрема, запроваджується:

- звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту нового устаткування (обладнання), що ввозяться учасниками індустріальних парків, виключно для власного використання під здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості або науково-дослідної діяльності на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах);
- звільнення від податку на прибуток протягом десяти років;
- надання права органам місцевого самоврядування встановлення пільгових ставок податку на нерухомість і плати за землю.

Законом № 2331 вносяться зміни до Митного Кодексу України, якими, зокрема, запроваджується звільнення від оподаткування митом нового устаткування (обладнання), що ввозяться учасниками індустріальних парків виключно для власного використання для здійснення ними діяльності у сферах переробної промисловості або науково-дослідної діяльності на території (в межах) індустріального парку (без права надання в оренду, лізинг чи передачу в користування третім особам на будь-яких інших умовах).

Міністерство економіки України та Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО), за участю інших заінтересованих органів, починаючи з 2020 року реалізують проєкт технічної допомоги «Глобальна програма еко-індустріальних парків в Україні: реалізація на місцевому рівні», реєстраційна картка проєкту (програми) від 10.08.2020 № 4485 (далі – проєкт), який має сприяти запровадженню принципів циркулярної економіки (підвищенню продуктивності використання ресурсів, створення закритих циклів використання ресурсів і відходів, які здатні покращити економічні, екологічні та соціальні якості бізнесу, сприятиме залученню інвестицій до регіону) та розрахований на період до 2023 року.

Цей проєкт є частиною Глобальної програми еко-індустріальних парків (далі – ЕІП) у країнах, що розвиваються та з перехідною економікою, та фінансується урядом Швейцарії через Державний секретаріат з економічних питань Швейцарії (SECO), і буде спрямований на розвиток ЕІП в Україні.

В рамках проєкту проаналізовано існуючі індустріальні парки України та обрано 3 пілотних парки (не включені до Реєстру індустріальних парків), в яких наявна значна кількість компаній: на базі КП «Білоцерківський вантажний авіаційний комплекс» (Київська область), «Агромаш» (м. Запоріжжя) та «ПАТРИОТ» (м. Суми) для впровадження моделі ЕІП. У 2022 році обрано додаткові два пілотні індустріальні парки («Мольфар» у Закарпатській області та «Калуський індустріальний ХАБ» у Івано-Франківській області – включений до Реєстру індустріальних парків) для надання подальшої технічної підтримки в рамках проєкту.

Інші індустріальні парки будуть долучені до проєкту як одержувачі «м'якої» допомоги шляхом навчання та підвищення обізнаності стосовно питань, пов'язаних із плануванням і організацією функціонування ЕІП.

Конкретний очікуваний результат полягає у покращенні екологічних, економічних та соціальних показників промислової діяльності за рахунок впровадження підходів ЕІП у вибраних пілотних індустріальних парках, у межах

яких вже проваджується господарська діяльність, та посилення ролі моделі ЕП в розвитку країни.

Ще одним інструментом є Угоди про розподіл продукції. Відповідно до угоди про розподіл продукції одна сторона - Україна доручає іншій стороні - інвестору на визначений строк проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин на визначеній ділянці надр та ведення пов'язаних з угодою робіт, а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик з наступною компенсацією витрат і отриманням плати (винагороди) у вигляді частини прибуткової продукції.

Державно-приватне партнерство є одним з ефективних інструментів залучення додаткових інвестицій у державний сектор економіки України та одночасно з цим є дієвим механізмом, який сприяє розвитку відносин між державними органами та бізнесом. Держава гарантує додержання встановлених законодавством України умов для провадження діяльності приватних партнерів, пов'язаної з виконанням договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства, додержання прав і законних інтересів приватних партнерів.

Однією з форм здійснення державно-приватного партнерства є концесія, що передбачає надання концесієдавцем концесіонеру права на створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення), та/або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об'єктом концесії, та/або надання суспільно значущих послуг у порядку та на умовах, визначених концесійним договором, а також передбачає передачу концесіонеру переважної частини операційного ризику, що охоплює ризик попиту та/або ризик пропозиції.

З метою забезпечення можливості ефективного залучення вітчизняних і іноземних інвестицій в економіку України, зокрема і для прискореного відновлення зруйнованої державою-агресором інфраструктури через механізм державно-приватного партнерства було розроблено проєкт Закону № 7508 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України». 06.10.2022 зазначений законопроект було розглянуто Верховною Радою України в першому читанні та прийнято за основу.

Програму підготовлено з врахуванням викликів війни та враховуючи новели чинного законодавства.

Програму розглянуто та погоджено з Робочою групою з розробки «Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024 – 2026 р.р.».

2.3 Визначення напрямку.

При розробці Програми враховано базові положення та ключові напрями, які закладені в Державній Стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року, Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки, Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року.

Чинна нормативно-правова база, що регулює процес залучення інвестицій не виконує в повній мірі одного з найважливіших завдань – залучення інвестицій, в т.ч. іноземних.

Протягом останніх років в Україні було прийнято чимало нормативно-правових актів, спрямованих на удосконалення інвестиційної діяльності і забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в країні. Проте, не зважаючи на це, досі не спостерігається зростання потрібного обсягу фінансування та кількості інвесторів. Попри доволі високу активність діяльності усіх публічних органів влади, вітчизняне нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності потребує негайного удосконалення, оскільки воно є досить складним та із суттєвими прогалинами.

Для переважної більшості іноземних інвесторів в Україні, найбільшими перешкодами для іноземних інвестицій в Україну є недовіра до судової системи України. Також потенційних інвесторів відлякує відсутність ефективної системи захисту інвестицій.

Однією із основних перешкод залучення інвесторів є військові дії РФ на території України, окупаційні дії, вчинені нею на сході України та анексія Автономної республіки Крим.

Доволі велика корумпованість та значна кількість часто зайвих формальностей посилює ризик з боку інвесторів, що, в свою чергу, негативно впливає на ефективність здійснення інвестиційної діяльності. Крім цього, законодавча база в податково-митній сфері також потребує удосконалення, оскільки існує чимала кількість недоліків, що ускладнює забезпечення відповідного захисту інтересів інвесторів.

В сучасних умовах розвитку вітчизняної економіки варто реалізувати чималу кількість заходів, пов'язаних із удосконаленням і покращенням міри ефективності нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності, що дасть можливість покращити добробут населення, забезпечити відповідні передумови для інвесторів, а також забезпечити гарантії держави в даній сфері. З метою покращення інвестиційного клімату в країні варто створити умови, які б спонукали іноземних інвесторів посилити капіталовкладення у вітчизняну економіку.

Розглядаючи успішні приклади залучення інвесторів можна помітити, що основним фактором успішності в реалізації інвестиційної політики на місцевому рівні є ініціативність та професійність основних виконавців програм окремих громад.

Світова економіка потребує проактивної інвестиційної політики, закріплення та покращення позитивних результатів. Збереження високої інвестиційної позиції це безперервна робота направлена на покращення інвестиційного клімату та залучення інвесторів, саме тому потребує продовження реалізації заходів з:

- формування бази інвестиційних пропозицій;
- забезпечення маркетингового просування територіальної громади, формування її позитивного інвестиційного іміджу;
- організації проактивної діяльності із залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій спрямованих в економіку громади, забезпечення виконання стандартів професійного супроводу інвестора;

- надання постінвестиційної підтримки інвесторам;
- розбудови сучасної інвестиційної та ринкової інфраструктури, створення умов для розвитку високотехнологічного виробництва, розміщення інвестиційних ресурсів в секторах з високою часткою доданої вартості;
- розроблення проєктів із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку міста, забезпечення підтримки їх реалізації;
- впровадження інструментів та механізмів ДПП у реалізації інвестиційних проєктів;
- забезпечення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями та донорами.

2.4 Опис успішних практик.

При підготовці Програми взято до уваги чинну нормативно-правову базу, матеріали наукових та статистичних досліджень, аналітичних розробок та інших документів у сфері інвестування та створення позитивного інвестиційного клімату.

Разом з тим слід звернути увагу, що жодна країна світу не була в змозі залучити іноземні інвестиції в економіку країни у зв'язку з об'єктивними обставинами підвищеного ризику втрати власних активів та втрачала інвестиційну привабливість.

Україна вже має низку позитивних прикладів залучення іноземних інвестицій в економіку країни у період активних бойових дій.

Турецька військова компанія Baykar Makina, що виробляє безпілотні літальні апарати, в тому числі ударний Bayraktar TB2, zareєструвалася в Україні та придбала ділянку для будівництва заводу.

Також, Міністерство оборони України та компанія Baykar Makina уклали договір щодо будівництва в Україні сервісного центру з ремонту безпілотників.

Найбільший німецький виробник зброї компанія Rheinmetall відкриє завод з виробництва бронетехніки в Україні до кінця 2023 року. Компанія також навчатиме українців обслуговувати виготовлені на заводі танки та іншу броньовану техніку. Rheinmetall буде управляти заводом у партнерстві з Укроборонпромом, якому також належатиме підприємство.

В Україні відкриється офіс оборонного гіганта світового рівня BAE Systems, а згодом компанія розгорне потужності із ремонту та виробництва військової техніки та озброєння. В кінці серпня 2023 року було підписано низку угод, в т.ч.:

- Угоду про співпрацю з локалізації виробництва озброєнь.
- Рамкову угоду про співпрацю щодо ремонту, запасних частин та виробництва нових легких гармат L119.

Підписано українсько-німецький Меморандум про співпрацю над проєктом будівництва вітрової електростанції в районі Чорнобильської АЕС було підписано між Міндовікілля, Німецькою міжнародною компанією «NOTUS ENERGY», НЕК «Укренерго» та Держагенством з управління зоною відчуження.

Турецька Onur Group планує інвестувати 500 млн дол США в Україну. Окрім дорожнього будівництва та інжинірингу, бізнес-інтереси турецької групи в Україні зараз зосереджені ще на семи напрямках: видобуток корисних копалин,

енергетика, промисловість, готельно-ресторанний бізнес та нерухомість, аграрна та деревообробна галузь.

Канадська гірничодобувна компанія Black Iron розпочала реалізацію інвестиційного проєкту загальною вартістю понад 800 млн дол США на базі Шиманівського родовища залізняку в Кривому Розі.

Компанія Black Iron очікує держпідтримки переданої до Міністерства економіки інвестиційної угоди щодо Шиманівського залізрудного проєкту в межах державної підтримки проєктів зі значними інвестиціями, так званих інвестнянь.

При розробці плану заходів було оцінено світовий та європейський досвід зі створення сприятливого інвестиційного клімату. Єдиним прикладом створення міцної економіки, що майже постійно знаходиться в зоні небезпеки бойових дій це країна Ізраїль.

Ізраїль має розвинену ринкову економіку. Для порівняння економіки двох країн взято останні довоєнні статистичні дані за 2021 рік. Так, при чисельності населення в 9,2 млн осіб ВВП Ізраїлю складає понад 400 млрд дол США. Україна мала ВВП у 200 млрд дол США. Чисельність населення України наразі не є сталою та варіюється від 28 до 34 млн осіб.

Структура ВВП Ізраїлю:

- послуги — 69,5%,
- промисловість — 26,5%,
- сільське господарство — 2,4%.

Комбінація системи безпеки, науки, освіти та приватного капіталу забезпечують прорив як у передових оборонних технологіях, у приватних затребуваних у світі продуктах, у підготовці шанованих у світі спеціалістів. І це все наслідки довгострокової системної продуманої політики, яку системно реалізують вже не перше покоління політиків.

Вся державна політика Ізраїлю раціонально націлена на забезпечення безпеки громадян та своєї держави і розвиток економіки через інновації. Саме інновації допомагають маленькій країні з невеликою кількістю населення мати сильну економіку та високотехнологічний експорт.

Основними локомотивами економічного зростання є:

- Різке збільшення приватного споживання.
- Зростання експорту із Ізраїлю (продукції з високою доданою вартістю).

Ізраїль займає 35-е місце в індексі легкості ведення бізнесу Світового банку (Україна 64-е місце, що є найкращим показником за всю історію), друге місце у світі за кількістю стартапів після США, третє місце за кількістю компаній, котируються на NASDAQ, після США та Китаю.

В Ізраїлі створено потужну освітню інфраструктуру та високоякісну систему інкубації нових передових ідей для створення товарів та послуг, орієнтованих на цінність. Такі розробки дозволили країні створити високу концентрацію високотехнологічних компаній у регіонах країни. Ці компанії фінансово підтримуються сильною індустрією венчурного капіталу. Його основний центр високих технологій, «Кремнієвий Ваді», вважається другим за важливістю після свого каліфорнійського аналога.

Численні ізраїльські компанії були придбані глобальними корпораціями через їх надійний і якісний підбір корпоративного персоналу.

Також, слід розглянути План Маршалла. План Маршалла - офіційно Європейська програма відновлення ERP, був американською ініціативою, прийнятою в 1948 році для надання іноземної допомоги Західній Європі. США перевели понад 13,3 млрд дол США (що еквівалентно сьогодні 150 млрд дол США).

План Маршалла вимагав скорочення міждержавних бар'єрів та скасування багатьох правил, а також заохочення підвищення продуктивності, а також запровадження сучасних бізнес-процедур.

Період з 1948 по 1952 рік став періодом найшвидшого зростання історії Європи.

— Промислове виробництво збільшилося на 35%.

— Сільськогосподарське виробництво значно перевершило довоєнний рівень.

— Злидні й голод перших повоєнних років зникли, і Західна Європа набула період безпрецедентного двох десятиліть зростання, під час якого рівень життя різко підвищився.

— Крім того, довгостроковий ефект економічної інтеграції суттєво підвищив рівень доходів у Європі, майже на 20% до середини 1970-х років.

Слід зазначити, що Програма сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2021-2023 роки, яка є попередником та основою для Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки мала достатньо високі показники ефективності.

Програма є одним з інструментів реалізації заходів та стратегічних проєктів «Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030», інструментом Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року та ґрунтується на результатах Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2021-2023 роки.

Успішними прикладами програм залучення інвестицій є:

- Програма залучення інвестицій та поліпшення інвестиційного клімату в Київській області на 2019-2021 роки.

- Комплексна програма сприяння залученню інвестицій в економіку Івано-Франківської міської територіальної громади та проєктної діяльності на 2021–2025 роки.

- Програма сприяння залученню інвестицій, формуванню позитивного іміджу та розвитку міжнародного економічного співробітництва Полтавської області на 2021-2023 роки.

- Міська програма інвестиційної діяльності та іміджевих проєктів на 2017-2025 роки (м.Харків).

Одним з факторів створення сприятливого інвестиційного клімату та прискореного економічного розвитку країн ЄС та США є розвиток мережі індустріальних парків.

Наразі у світі функціонує 15 тис. індустріальних парків., найбільше – у Китаї, США, Туреччині, Чехії. Близько 80 функціонують у сусідній із нами Польщі. Також у Польщі функціонують - 14 спеціальних економічних зон (СЕЗ),

діяльність яких, регулюється відповідним законодавством – «The Polish Act of 1994 on Special Economic Zones». Перша спеціальна економічна зона в Польщі була створена в 1995 р. (Mielec SEZ).

Вже у 2001 році це дозволило створити понад 5,6 тис. робочих місць, кількість яких згодом зросла до 20 тисяч. Всі інші СЕЗ були засновані у другій половині 1990-х років., завдяки чому протягом наступних десяти років реальний ВВП Польщі зріс на 50%, а експорт збільшився майже втричі.

У Польщі для залучення компаній до роботи в індустріальних парках, розташованих в СЕЗ, існує потужна система пільгових стимулів. Це звільнення від сплати корпоративного податку або податку на доходи фізичних осіб, часткове звільнення від податку на майно. Крім того, в Польщі існує підтримка створення нових робочих місць – розмір залежить від проєкту та може сягати чотирьох тисяч доларів США за одне робоче місце. Також існує підтримка навчальних програм, спрямованих на підвищення кваліфікації персоналу – максимальна сума компенсації складає 70%. Крім того передбачається звільнення від ввізного мита на нове обладнання та комплектуючі, ввезення нового обладнання звільняється від сплати ПДВ.

У Туреччині за останні 20 років відкрито понад 350 індустріальних парків, у яких сьогодні працюють 7 тисяч компаній і працевлаштовано 2,5 млн співробітників. Туреччина пішла в географічну експансію і створила індустріальні парки у понад 12-ти країнах: Єгипет, Болгарія, Угорщина, Азербайджан, Узбекистан, Румунія, Саудівська Аравія, Іран.

Індустріальні парки стали важливим інструментом залучення прямих іноземних інвестицій у Туреччину. За період 1995-2017 рр. понад 80 % прямих іноземних інвестицій в країні були зосереджені саме в них.

Як наслідок, ВВП і експорт країни за цей час зросли більше ніж у три рази. У 2013 році Туреччина, яка до цього десятиріччями була боржником МВФ, повернула цій організації останній транш, виплативши всі борги.

Серед преференцій, які турецька влада надає резидентам, це дисконт на сплату єдиного соціального внеску — до 35% від розміру інвестицій протягом перших 10 років роботи. А заробітна плата працівників та допоміжного персоналу, зайнятих у технопарках, звільняється від усіх податків.

Чехія впровадила державну програму розвитку індустріальних парків у 1998 р. Протягом 1998-2004 років було створено близько сотні індустріальних парків. Загальні інвестиції склали понад 9 млрд євро, було створено 70 тис. робочих місць.

У В'єтнамі створено близько 200 індустріальних парків, на які припадає 25% ВВП та 40% залучених інвестицій.

У Республіці Сінгапур створено десятки парків, технопарків, промислових парків, 114 бізнес-інкубаторів, які багато в чому схожі на індустріальні парки.

У Малайзії створено 4 великі високотехнологічні індустріальні парки-кластери високих технологій телекомунікацій: Kulim Hi-Tech Park, Multimedia Super Corridor, Penang, Technology Park Malaysia. Головне завдання цих парків полягає у розробці технологій та залучення малого та середнього бізнесу у виробництво електронної продукції.

Рис.1 Індустріальний парк у Туреччині

У Китаї, не лише реалізується стимулююча політика для розвитку індустріальних парків, а й працює державна корпорація розвитку «Смолоскип». За останні 50 років створено близько 400 індустріальних парків, які отримали найвищий статус і досягли національного рівня. Усього ж налічується понад 4000 парків на різних рівнях, що фінансуються державою.

В Китаї активно використовується досвід США. Так, корпорація Eastern American займається розробкою та менеджментом бренду промислових парків закритого типу «American Industrial Village». Будівлі та споруди відповідають усім американським стандартам та дозволяють задовольняти як виробничі, так і складські запити орендарів. Компанією розроблені та управляються такі індустріальні парки, як: Haikou American Industrial Village, Guangzhou American Industrial Village, Kunshan American Industrial Village, Guangzhou Meisui American Industrial Village, Guangzhou Meixing American Industrial Village, Shenyang American Industrial Village та ін. Загальна площа цих шести промислових парків порівняно невелика – близько 1 000 га, із загальною площею приміщень майже 470 000 кв. м., валовим обсягом інвестицій понад 800 млн. юанів.

В Японії уряд є головним замовником масштабних проєктів типу індустріального парку, індустріальні парки будуються та розвиваються, як високотехнологічні промислові парки державного значення, орієнтовані на зниження викидів в атмосферу, виробництво відновлюваних джерел енергії, і навіть заводи з переробки атомного палива.

У Південній Кореї функціонують індустріальні парки виключно для іноземних інвесторів:

- Gumi National Industrial Complex спеціалізується на виробництві високотехнологічної електронної продукції. У комплексі розташовуються Samsung, LG, Daewoo, випускається 40% світового ринку рідкокристалічних дисплеїв та 46% світового ринку мобільних телефонів CDMA.

- Ochang Scientific Industrial Complex, загальною площею близько 1000 га, спеціалізується на виробництві напівпровідників.

- Jinsa National Industrial Complex, Cheonan National Industrial Complex та Daebul National Industrial Complex залучають виключно резидентів із виробництвом лише високотехнологічної продукції.

- Gwangju Pyeongdong National Industrial Complex, загальною площею 94 га об'єднує компанії з Японії, США та країн ЄС, що спеціалізуються на продукції з галузей оптоелектроніки та біоінженерії.

Розглядаючи індустріальні парки Південно-Східної Азії, слід зазначити їх перевагу над європейськими за величиною займаної території, і навіть за обсягом ВВП.

Так, наприклад, Suzhou Industrial Park, розташований у місті Сучжоу, займає площу 28800 га. У 2012 році внутрішній територіальний продукт Suzhou Industrial Park склав 28 млрд дол США, до бюджету регіону сплачено податків 3 млрд доларів США. На частку парку Suzhou Industrial Park припадає ВВП - 23 млрд дол США, податкових надходжень - 28 млрд доларів США, іноземного капіталу - 18,9 млрд доларів США, і 34 млрд дол США китайських капіталовкладень.

У Малайзії парк Kulim Hi-Tech Park займає 1700 га, у той час як ланцюг індустріальних парків Multimedia Super Corridor - 75 000 га і об'єднує ряд високотехнологічних парків Малайзії.

Індустріальні парки Азіатсько-Тихоокеанського регіону, незважаючи на відносно невелику чисельність, за площею можна порівняти із загальною площею парків Європи, при цьому незаперечною перевагою азіатських індустріальних парків є їхня географічна близькість до великих виробничих майданчиків, забезпечених великою кількістю відносно дешевої робочої сили.

Так, наприклад, у багатьох країнах Азії спеціалізація індустріальних парків концентрується навколо великих транснаціональних компаній, виробництво яких орієнтоване експорту. В останні десятиліття спостерігається тенденція тяжіння таких парків до зон концентрації кваліфікованого персоналу, наближення їх до центрів освіти, торгівлі, культури, розваг.

Крім цього, спостерігається підвищення інтересу підприємців до створення нових парків на місці старих промислових зон у великих містах і відбувається це паралельно із зупинкою застарілих та шкідливих виробництв або їх винесенням за межі міст.

Рис.2 Індустріальний парк Kulim Hi-Tech Park, Малайзія

До Реєстру індустріальних (промислових) парків (далі – Реєстр) включено 70 індустріальних парків, з них у 49 обрано керуючі компанії, а у 19 є резиденти (всього 47 резидентів, при тому, що з них лише 2 відповідають статусу учасника індустріального парку, в т.ч. ТОВ «Грін Кул», що розташований на території індустріального парку «Вінницький кластер холодильного машинобудування»).

Технологічні та інноваційні парки поступово набувають все більшого значення для економіки різних країн світу.

Серед найуспішніших інноваційних парків слід виділити: Центр «Інновації Гвелфа» (Канада), Інноваційний Центр «Інноваційна Ніагара» (Канада), Келецький Технологічний Парк (Польща), Білостоцький Науково-Технологічний Парк (Польща), Науковий Парк Університету Ім. Коменського (Словаччина), Інноваційний Центр «Polo Navacchio» (Італія), Тартуський Науковий Парк (Естонія), Парк високих технологій Бангалор (Індія), Дослідницький парк Кіото (Японія).

В Україні інноваційні парки не є поширеним явищем. Наразі найбільшу увагу до створення інноваційних парків приділяють приватні компанії. Серед таких можна назвати UNIT.City у Києві, «Промприлад. Реновація» в Івано-Франківську та LvivTech.City у Львові.

Розвиток технологій та впровадження досягнень науки дозволяють проводити модернізацію виробництва у найкоротші строки. З розвитком науково-технічного прогресу виникає ситуація морального та фізичного старіння наявних виробничих потужностей. Цілі галузі економіки в окремих країнах потребують оновлення чи перепрофілювання. Згідно зі статистичними даними до 10% площ міст, є промисловими зонами, що потребують ревіталізації. Занедбані промислові зони, в яких відбувається ревіталізація та реновація, отримують другий шанс, відбувається зміна їх функціонального призначення і подальшого використання:

там можуть бути побудовані житлові об'єкти, комерційні приміщення, торгово-розважальні центри і інфраструктурні об'єкти.

Під час підготовки Програми було проведено детальний аналіз успішних світових та вітчизняних практик ревіталізації промислових об'єктів:

- індустріальний парк Highline у Нью-Йорку на місці старої залізниці;
- центр сучасного мистецтва Лондона на місці старих доків;
- територію колишнього пивоварного заводу Kulturbrauerei (Берлін) ревіталізовано під кінотеатри, паби, клуби, концертні майданчики і музейні центри;
- технопарк UNIT.City з кампусами для навчання і R&D, створений на території Київського мотоциклетного заводу, недалеко від центральної частини міста;
- Промприлад.Реновація - проєкт інноваційного центру, розташований на частині території ревіталізованого заводу Промприлад в Івано-Франківську.

У світовій практиці активно використовують механізм державно-приватного партнерства (ДПП). Під час підготовки Програми було проведено аналіз проєктів ДПП у США, Великій Британії, Нідерландах, Польщі. Результати аналізу свідчать, що ДПП дозволяє створити ефективний механізм залучення коштів інвесторів у масштабні інфраструктурні проєкти державного та міжрегіонального значення, які мають значний соціально-економічний ефект.

В Україні у 2019 році створено спеціалізовану Агенцію ДПП. Попри її створення наразі не спостерігається прикладів впровадження проєктів, що згідно чинного законодавства відповідають поняттю ДПП.

Проєктна пропозиція «Реконструкція аеродрому та аеровокзалу аеропорту Вінниця» була визначена, як відповідна ключовим критеріям в пріоритетних сферах для реалізації проєктів ДПП та рекомендована Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України для включення до Переліку пріоритетних проєктів, які можуть реалізуватися в Україні на засадах ДПП, як пілотний проєкт. Наразі підготовку проєкту призупинено у зв'язку з активними бойовими діями на території України та заборони польотів цивільної авіації в небі над Україною.

Одним з важливих завдань є створення позитивного іміджу Вінницької МТГ. Це передбачає донесення інформації до найширшого кола осіб. При розробці нової Програми було розглянуто наступні успішні приклади комунікації з потенційними інвесторами та зацікавленими особами:

- промоційні матеріали м.Амстердам, м.Берлін, м.Вроцлав, м.Люблін, м.Кельце, м.Львів, м.Миколаїв, м.Одеса, м.Івано-Франківськ, м.Полтава;
- інвестиційні портали м.Амстердам, м.Люблін, м.Кельце, м.Вроцлав, м.Львів, м.Миколаїв, м.Івано-Франківськ та портал Invest in EU;
- потенціал участі у міжнародних та вітчизняних економічних заходах: Всесвітньому економічному форумі (м.Давос), Європейському економічному конгресі (м.Катовіце), Економічному форумі (Криниця-Здруй), Всесвітній виставці (Ехро), Міжнародній промисловій виставці «Ганновер Мессе», Варшавському тижні промисловості та ін.

3. Мета Програми.

Метою Програми є забезпечення реалізації ефективної місцевої політики у сфері інвестиційної діяльності з урахуванням викликів війни шляхом залучення нових інвестицій та розвитку ключових для громади бізнес-індустрій. Позиціонування Вінницької міської територіальної громади як в Україні, так і у світовому економічному середовищі як надійного партнера та перспективної території для ведення бізнесу, на основі ефективного використання наявного потенціалу та конкурентних переваг, в тому числі в умовах воєнного стану.

4. Пріоритетні завдання Програми.

Основні завдання Програми спрямовані на реалізацію державної політики щодо сприяння залученню інвестицій та відповідають напрямам та завданням Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року, Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030, Дорожньої карти заходів Вінницької міської територіальної громади для реалізації Зеленого курсу Вінниці до 2030 року:

- використання стандартів залучення інвестицій та супроводу інвесторів;
- розбудова сучасної інвестиційної та ринкової інфраструктури з урахуванням Зеленого курсу Вінниці, створення умов для розвитку високотехнологічного виробництва, розміщення інвестиційних ресурсів в секторах з високою часткою доданої вартості;
- розроблення інвестиційних проєктів із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади, забезпечення підтримки їх реалізації;
- впровадження інструментів та механізмів ДПП у реалізації інвестиційних проєктів.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання Програми.

Виходячи з нових реалій функціонування громади в умовах війни, рецесії в економіці, стиснення внутрішнього ринку, порушення частини традиційних ланцюжків створення та постачання товарів, збільшення ризиків інвестиційної діяльності для суб'єктів місцевого та іноземного бізнесу виникла необхідність пошуку нового підходу до залучення інвестицій.

Програма визначає рамки інвестування в громаду яка, з одного боку орієнтується на посилення участі і ролі місцевого інвестора, який уже оперує на місцевому ринку і відповідно знаходиться в пошуках інвестиційного ресурсу для власного розвитку та масштабування, а з іншого – на іноземного інвестора, який в силу військових ризиків і відсутності механізмів їх страхування не готовий заходити в Україну та Вінницю зокрема у період до завершення війни, але комунікація з яким є важливою в середньостроковому періоді з точки зору формування проєктних пропозицій, майданчиків, які готові залучати інвестиції на етапі поствоєнного відновлення.

Основними шляхами подальшого сприяння залученню інвестицій можна визначити організацію, формування та сприяння у проведенні пріоритетних заходів, а саме:

- супровід та сприяння в реалізації задекларованих інвестиційних проєктів;

- ефективного використання стандартів залучення інвестицій та супроводу інвесторів шляхом підготовки інвестиційних пропозицій;
- забезпечення маркетингового просування громади, формування його позитивного інвестиційного іміджу;
- організації проактивної діяльності із залучення нових вітчизняних та іноземних інвестицій, забезпечення стандартів професійного супроводу інвестора;
- надання постінвестиційної підтримки інвесторам;
- розроблення проєктів із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади, забезпечення підтримки їх реалізації;
- впровадження інструментів та механізмів ДПП у реалізації інвестиційних проєктів;
- впровадження механізмів еко-індустріальних парків, кластеризації та циркулярної економіки;
- сприяння зеленим інвестиціям;
- забезпечення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями та донорами;
- налагодження міжвідомчої співпраці з Ukraineinvest, проєктами U-LEAD з Європою, GIZ, Японською агенцією міжнародної співпраці, Office of the national investment council of Ukraine, USAID та ін.;
- розроблення проєктів із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку міста, забезпечення підтримки їх реалізації;
- забезпечення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями та донорами.

Орієнтовні обсяги фінансування заходів, строки та етапи виконання пріоритетних завдань програми викладені в інформації щодо напрямків діяльності та заходів нової Програми.

6. Зв'язок із стратегічними документами розвитку Вінницької міської територіальної громади, Вінницької області і держави.

Програма сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки підготовлена з врахуванням Глобальних цілей сталого розвитку (ЦСР) затверджених Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» від 25 вересня 2015 року та Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 722/2019.

Програма відповідає наступним Цілям сталого розвитку:

1. Подолання бідності
7. Відновлювана енергія
8. Гідна праця та економічне зростання
9. Інновації та інфраструктура
11. Сталий розвиток міст та спільнот

Рис.3 Цілі сталого розвитку, яким відповідає Програма сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2026 роки.

Програма відповідає Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року, а саме:

Стратегічний пріоритет 3 Муніципальні інвестиції

Ціль 3.2. Інвестиції в розвиток об’єктів інфраструктури підтримки бізнесу та туризму

Захід 3.2.2. Ревіталізація занедбаних територій колишніх промислових підприємств. Місто сформує цілісний підхід до ревіталізації браунфілдів, визначатиме потенційні об’єкти ревіталізації та залучатиме партнерів до їх трансформації.

Стратегічні проекти:

- Міжнародний аеропорт Вінниця. Перетворення аеропорту на транспортний вузол загальнонаціонального значення, який надає послуги як з пасажирських, так і вантажних перевезень.
- Індустріальні парки. Громада забезпечить необхідною інфраструктурою індустріальні парки та спростить її використання для бізнесу і потенційних 36 інвесторів, а також сприятиме розвитку якісних офісних сервісів (офісів класу А).
- Логістичний хаб. Місто забезпечить розвиток якісної та зручної логістичної інфраструктури для місцевого та регіонального бізнесу, яка концентруватиметься в одному місці та надаватиме широкий спектр сучасних логістичних сервісів. На території логістичного хабу також будуть створені умови для проведення масштабних виставкових подій.
- Вінницький інноваційно-технологічний парк «Кристал». Місто створюватиме середовище для започаткування і підтримки бізнесу, його комунікації з науковою та освітньою сферами міста, а також продукування нових підходів у бізнесових процесах, виробництві та наданні послуг.

Ціль 3.6. Енергозаощадження та відновлювальна енергетика

Стратегічний проект:

- Будівництво малої системи розподілу для енергозабезпечення розвитку індустріального парку – створення конкурентної системи енергопостачання Вінницького індустріального парку та його учасників з інтеграцією альтернативних джерел енергії.

Стратегічний пріоритет 4 Зелена економіка та смарт-спеціалізація

Ціль 4.1. Розвинутий сталий і соціально відповідальний бізнес

Захід 4.1.2. Промоція міста як відповідального бізнес-партнера, який готовий до конструктивної взаємодії з місцевим бізнесом з питань розвитку міста, розв'язання екологічних і соціальних проблем.

Захід 4.1.3. Співпраця з науковим сектором у галузі розвитку інновацій. Місто сприятиме співтворчості та спільній реалізації проєктів місцевого бізнесу і наукових установ, їх участі в таких європейських програмах, як Horizon 2020, формуватиме повноцінну екосистему інновацій.

Захід 4.1.5. Розвиток міжнародної економічної співпраці, розширення кола потенційних стратегічних партнерів, інвесторів, активна участь у міжнародних бізнес-подіях.

Ціль 4.2. Економічне зростання через інновації

Стратегічний пріоритет 5 Доступне, безпечне та екологічно чисте середовище

Ціль 5.4. Трансформація простору

Захід 5.4.3. Стимування забудови території на північно-східній околиці м. Вінниці.

Програма відповідає Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030, а саме візії «Конкурентоспроможне українське місто на мапі Східної Європи», в т.ч.:

I. Стратегічним намірам:

Диверсифікація економіки міста.

Стратегічні цілі:

- забезпечення індустріальних парків достатньою і якісною інженерно-технічною інфраструктурою;
- ревіталізація браунфілдів;
- промоція міста і залучення міжнародних компаній до відкриття представництв на території міста. Забезпечення мотивації девелоперів будувати офісні приміщення класу А.

Нарощування людського капіталу міста

Стратегічна ціль:

- створення муніципальної інфраструктури розвитку ІТ-технологій.

II. Галузі життєдіяльності «Економіка, зайнятість і конкурентоспроможність, маркетинг та туризм»

Фахові рекомендації заходів і проєктів:

2. Забезпечення сталого зростання економіки міста:

2.2. Модернізація промисловості

2.3. Перетворення м. Вінниці на логістичний центр національного масштабу.

3. Розвиток людського капіталу і трансферу технологій:

3.1. Промоція новітніх технологій та інновацій

В той же час програма є одним з інструментів реалізації заходів та стратегічних проєктів «Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030», які відіграватимуть ключову роль в економічному розвитку територіальної громади.

Відповідність Програми стратегічним проєктам Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030 викладено в табл.2.

Таблиця 2

Стратегічні проєкти Концепції інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030 (витяг)

№ з/п	Номер стратегічного проєкту КІРМ 2030, якому відповідає цей захід
1.	Стратегічний проєкт V2P11 Вінницький інноваційно-технологічний парк: створення Центру розвитку підприємництва, Центру трансферу технологій, створення майданчику для співпраці закладів загальної середньої, професійної та вищої освіти з представниками бізнесу.
2.	Стратегічний проєкт V2P12 Перетворення Міжнародного аеропорту «Вінниця» на головний транспортний вузол Поділля: залучення міжнародних перевізників, промоція.
3.	Стратегічний проєкт V2P13 Створення нових високотехнологічних виробництв на базі вінницьких індустриальних парків.
4.	Стратегічний проєкт V2P14 Створення логістичного хабу для задоволення потреб місцевого бізнесу у транспортних послугах та послугах зі складського зберігання товарів і сировини.
5.	Стратегічний проєкт V2P20 Створення бізнес-кварталу (на території ревіталізованих підприємств хімпрому та м'ясокомбінату), конгрес-холу та виставкового центру, розробка та впровадження інструментів стимулювання розвитку мережі офісних приміщень на умовах державно-приватного партнерства.

Програма знаходить своє відображення у Дорожній карті заходів Вінницької міської територіальної громади для реалізації Зеленого курсу Вінниці до 2030 року, а саме:

Розділ 4. Промислова політика

Заходи:

- Системна робота над «озелененням» індустриальних парків.
- Створення промислового кластеру, що працює за принципами циркулярної економіки.
- Оновлення Програми сприяння залученню інвестицій з наголосом на сприянні зеленим інвестиціям та інтеграцією зеленої складової, особливо у контексті інформування про можливості/загрози, пов'язані із впровадженням ЄЗК.

Розділ 6. Відходи

- Закріплення принципів циркулярної економіки в галузевих документах та Плані переходу до зеленої економіки.
- Залучення «зелених» інвестицій у сферу поводження з відходами.

Передбачається, що реалізація та впровадження інвестиційних проєктів в промисловому секторі економіки буде ґрунтуватися на врахуванні принципів

сталого розвитку, «зеленої» та «циркулярної» економіки та рекомендацій UNIDO щодо впровадження екоіндустріальних парків.

Програма підготовлена з врахуванням положень Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 року та відповідає:

Стратегічній цілі I. «Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах», оперативній цілі 1 «Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)».

Стратегічній цілі II. «Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів», оперативній цілі 3 «Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій», оперативній цілі 4 «Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів», оперативній цілі 5 «Сталий розвиток промисловості».

Програма підготовлена з врахуванням положень Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки, а саме:

Ціль 2. Запровадження фінансових та нефінансових (консультаційна та інформаційна підтримка) стимулів для індустріальних парків

Ціль 3. Оптимізація та розвиток мережі індустріальних парків з урахуванням пріоритетів, визначених у програмних документах, а також з урахуванням актуальних і перспективних потреб бізнесу

Ціль 4. Державне стимулювання проектів створення інфраструктури та облаштування індустріальних парків, які забезпечують найбільш відчутний соціально-економічний, позитивний екологічний ефект та здійснюють мінімальний вплив на клімат, а також забезпечують масштабування і мультиплікацію такого ефекту

Ціль 6. Сприяння ініціаторам створення та керуючим компаніям у залученні потенційних учасників індустріальних парків

Ціль 7. Сприяння формуванню та застосуванню практики управління індустріальними парками, яка відповідає кращим світовим підходам у цій сфері

Ціль 9. Сприяння розвитку (трансформації) індустріальних парків на основі моделі еко-індустріального парку

Програма підготовлена з врахуванням положень Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року та відповідає:

Стратегічній цілі 1. Конкурентоздатний регіон на основі інноваційного та сталого розвитку.

1.1. Модернізація транспортно-логістичної інфраструктури з урахуванням внутрішніх, міжрегіональних та міжнародних зв'язків.

1.4. Інноваційний розвиток регіону.

7. Напрями діяльності та заходи/проекти Програми

Таблиця 3

Напрями діяльності та заходи/проекти Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2028 роки

№	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів/проектів програми	Термін виконання заходу/проекту, з розбивкою по роках	Виконавці	Джерела фінансування	Фінансування, всього, тис. грн	Фінансування в розрізі років реалізації програми, тис. грн					Очікуваний результат
							2024р. (факт)	2025 р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	11
1	Впровадження стандартів залучення інвестицій та супроводу інвесторів											
	1.1 Підготовка інвестиційних пропозицій	1.1.1 Формування та наповнення бази даних інвестиційних майданчиків ВМТГ та суміжних до ВМТГ громад приватної та комунальної власності (укр., англ.): земельні ділянки типу greenfield та земельні ділянки типу brownfield.	2024-2028	Департаменти міської ради: економіки і інвестицій (ДЕІ), архітектури та містобудування, правової політики та якості, земельних ресурсів. Бізнесасоціації та громадські організації (ГО), підприємства Агенція регіонального розвитку Вінницької області (АРР).	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Наповнення та супровід уніфікованої бази інвестиційних майданчиків та їх розміщення на інтерактивній карті інвестиційного порталу Invest in Vinnytsia.
		1.1.2 Розробка плану заходів щодо ревіталізації земельних ділянок типу brownfield.	2024-2028	Департаменти міської ради: економіки і інвестицій, архітектури та містобудування, правової політики та	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Розроблений план заходів щодо земельних ділянок типу brownfield, що пропонуються для ревіталізації.

				якості, земельних ресурсів; бізнесасоціації, ГО, підприємства.								
		1.1.3 Розробка, виготовлення та поширення паперових і електронних інвестиційних матеріалів (брошур, проспектів, буклетів (укр., англ.)).	2024-2028	ДЕіІ, МКП «Вінницький фонд муніципальних інвестицій (МКП ВФМІ), Агенція регіонального розвитку Вінницької області (АРР).	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	575,8	69,3	114,0	124,5	130,7	137,3	Створення інформаційного поля для залучення інвесторів.
	1.2 Забезпечення маркетингового просування громади, формування його позитивного інвестиційного іміджу	1.2.1 Презентація інвестиційного потенціалу громади шляхом організації, участі у інвестиційних заходах (конференціях, ярмарках, форумах та ін.).	2024-2028	ДЕіІ, МКП ВФМІ, бізнес асоціації, ГО, АРР.	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	1080,4	167,7	199,0	226,4	237,7	249,6	Кількість заходів на рік (не менше 5).
		1.2.2 Актуалізація, виготовлення та поширення паперового і електронного інвестиційного паспорту Вінницької міської територіальної громади (укр., англ.).	2024-2028	ДЕіІ, МКП ВФМІ.	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	452,1	44,2	51,0	113,2	118,9	124,8	Зручний доступ реальної інформації про соціально-економічне становище міста, інвестиційні пропозиції, економічні можливості а також популяризація інвестиційного потенціалу, сприяння формуванню сприятливого

												інвестиційного іміджу громади.
		1.2.3 Розробка, виготовлення та розповсюдження промоційних матеріалів на інвестиційних заходах (в тому числі за кордоном під час ділових поїздок керівництва Вінницької міської територіальної громади та в містах-побратимах).	2024-2028	Департаменти міської ради: економіки і інвестицій, маркетингу міста та туризму.	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	400,2	-	79,0	101,9	107,0	112,3	Просування позитивного іміджу громади, як об'єкта інвестування.
		1.2.4 Забезпечення оновлення кредитного рейтингу Вінницької міської територіальної громади та рівня інвестиційної привабливості Вінницької міської територіальної громади.	2025-2028	Департаменти міської ради: фінансів, економіки і інвестицій, відновлення та розвитку, комунального майна, земельних ресурсів, міського господарства, комунального господарства та благоустрою, житлового господарства, транспорту та міської мобільності, ГУ ДПС у Вінницькій області, виконавчий комітет міської ради, комунальні підприємства.	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	484,3	-	106,0	120,0	126,0	132,3	Створення інформаційного поля для залучення інвесторів.
	1.3 Організація проактивної діяльності із залучення нових вітчизняних та іноземних інвестицій,	1.3.1 Підвищення кваліфікації та рівня обізнаності, в т.ч. в сфері застосування принципів безбар'єрності, співробітників виконавчих органів	2024-2028	Департаменти міської ради: економіки і інвестицій, відновлення та розвитку, кадрової політики.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Підвищення кваліфікації та рівня обізнаності співробітників в напрямку професійної комунікації

забезпечення стандартів професійного супроводу інвестора	міської ради, відповідальних за формування та реалізацію інвестиційної політики Вінницької міської територіальної громади.											інвесторами, ведення ділових переговорів, основ дипломатії, написання та супроводу інвестиційних проєктів та ін.
	1.3.2 Міжвідомча співпраця з метою ефективного просування наявного інвестиційного потенціалу, формування та реалізації інвестиційної політики (Офіс із залучення та підтримки інвестицій («UkraineInvest»), проєкт U-LEAD з Європою, Японська агенція міжнародної співпраці, проєкт GIZ, UCORD та інші).	2024-2028	ДЕіІ, МКП ВФМІ, Агенція регіонального розвитку Вінницької області, Офіс із залучення та підтримки інвестицій «UkraineInvest».	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	-	Кількість спільних заходів та проєктів.
1.4 Надання постінвестиційної підтримки інвесторам	1.4.1 Актуалізація бази діючих інвесторів та компаній з іноземними інвестиціями, що працюють на території Вінницької міської територіальної громади.	2024-2028	ДЕіІ, ГУ статистики у Вінницькій області, АРР.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	-	Кількість візитів на виробничі об'єкти діючих інвесторів з метою оцінки діяльності і формування пропозицій щодо подальшого реінвестування.
	1.4.2 Проведення інвестиційних заходів за участю міського голови («круглі столи», «сніданки з інвесторами», «бізнес-ланчі» тощо) та суб'єктів господарської	2024-2028	ДЕіІ, Департаменти міської ради: у справах ЗМІ та зв'язків з громадськістю адміністративних	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	248,4	20,0	50,0	56,6	59,4	62,4		Кількість проведених заходів (не менше 3).

		діяльності з метою інформування про можливості та перспективи для розширення існуючого чи започаткування нового бізнесу на території громади.		послуг, представники бізнесу.								
		1.4.3 Підготовка пропозицій щодо формування «пакету гостинності», для потенційних інвесторів, що включатиме в себе інформацію: щодо пільг, преференцій та засобів підтримки бізнесу; наявної пропозиції на ринку праці; показників роботи мережі закладів освіти та охорони здоров'я.	2024-2028	Департаменти міської ради: економіки інвестицій, освіти, охорони здоров'я, відділ молодіжної політики.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Формування та постійне оновлення інформації «пакету гостинності».
2	Розбудова сучасної інвестиційної та ринкової інфраструктури з урахуванням Зеленого курсу Вінниці, створення умов для розвитку високотехнологічного виробництва, розміщення інвестиційних ресурсів в секторах з високою часткою доданої вартості											
		2.1.Актуалізація Концепції Інноваційно-технологічного парку «Кристал».	2024-2025	ДЕІІ, МКП ВФМІ, управитель ІТП «Кристал».	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Актуалізована Концепція Інноваційно-технологічного парку «Кристал».
		2.2 Координація діяльності виконавчих органів щодо забезпечення розвитку індустріальних парків відповідно до потреб потенційних інвесторів з врахуванням енергоефективних рішень.	2024-2028	ДЕІІ, департаменти міського господарства, комунального господарства та благоустрою, МКП ВФМІ.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Кількість конкретних завдань виконаних в рамках роботи направленої на забезпечення розвитку індустріальних парків відповідно до потреб

												потенційних інвесторів.
		2.3 Координація діяльності виконавчих органів щодо своєчасного виконання заходів необхідних для початку функціонування Інноваційно технологічного парку «Кристал» відповідно до затвердженої Концепції.	2024-2028	ДЕіІ, МКП ВФМІ.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Реалізація заходів Концепції розвитку інноваційно-технологічного парку «Кристал».
		2.4 Реалізація пріоритетних інвестиційних проєктів шляхом залучення додаткових фінансових ресурсів (в т.ч. шляхом участі в конкурсах ДФРР, МФО, проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги (МТД)).	2024-2028	Виконавчі органи міської ради, МКП ВФМІ.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Реалізація інвестиційних проєктів , що впроваджуються за кошти ДФРР, МФО, проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги (МТД).
		2.5 Підготовка, спільно з територіальними громадами, що межують з ВМТГ, пропозицій щодо реалізації проєктів розвитку територій, що матимуть значний синергетичний ефект, в т.ч. у галузі логістики, створення індустріальних парків, формування галузевих кластерів та ін.	2024-2028	ДЕіІ, Департамент відновлення і розвитку, виконавчі органи міської ради, МКП ВФМІ.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Реалізація проєктів розвитку територій, що межують з ВМТГ.
3	Розроблення інвестиційних проєктів із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади відповідно до вимог реформи управління публічними інвестиціями, забезпечення підтримки їх реалізації											

	3.1 Збір та опрацювання інвестиційних ініціатив від профільних департаментів міської ради, місцевого бізнесу, наукових і освітніх організацій та громадськості у пріоритетних галузях економіки (регіональні та наукові дослідження, інноваційні проєкти, стартапи) та кластерах.	2024-2028	ДЕІІ, Департамент відновлення та розвитку, інші виконавчі органи міської ради, ЗВО громади, МКП ВФМІ, КП «ІРМ», ГО.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Сформований каталог пропозицій інвестиційних проєктів, по пріоритетним галузям та кластерам з подальшим розміщенням на державній цифровій екосистемі DREAM.
	3.2 Формування проєктних команд і розробка ТЕО пріоритетних інвестиційних проєктів соціально економічного розвитку громади.	2024-2028	КП «ІРМ», ДЕІІ та інші виконавчі органи міської ради, ЗВО громади, МКП ФМІ, ГО.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Сформовані проєктні команди, кількість впроваджених інвестиційних проєктів проєктною командою.
4	Впровадження інструментів та механізмів ДПП у реалізації інвестиційних проєктів										
	4.1 Визначення пріоритетних об'єктів, в т.ч. комунальної власності для впровадження проєктів ДПП.	2024-2028	ДЕІІ, виконавчі органи міської ради, ГО, бізнес-асоціації.	Не потребує фінансування	-	-	-	-	-	-	Сформована база об'єктів.
	4.2 Забезпечення підготовки документів (концептуальних записок і ТЕО) для реалізації пріоритетних проєктів ДПП.	2024-2028	ДЕІІ, виконавчі органи міської ради, ГО, бізнес-асоціації.	Бюджет Вінницької міської територіальної громади	376,9	-	20,0	113,2	118,9	124,8	Реалізація проєктів ДПП.
Всього:					3618,1	301,2	619,0	855,8	898,6	943,5	

*Всі учасники (співвиконавці) зазначені в колонці «Відповідальний, окрім виконавчих органів міської ради, співпрацюють «за згодою».

{Розділ 7 викладено в редакції відповідно до рішення міської ради від 28.11.2025 №3163}

8. Наскрізнi теми.

<p>Наскрізнi теми</p>	<p>Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах. Тут закладено позиціонування міста, присутність у міжнародному інформаційному просторі, формування позитивного іміджу, співпраця з міжнародними організаціями, посольствами іноземних держав та містами-побратимами. Для входження і закріплення міста у міжнародному просторі важливою є логістична складова як компонент міжнародної комунікації та обміну товарами й послугами, в т.ч. наявність великої залізничної станції та міжнародного аеропорту. Важливого значення набуває присутність у місті як іноземних компаній, так і вінницького бізнесу, який експортує свою продукцію за кордон. Варто виокремити ІТ-сферу міста, яка наразі працює переважно за принципом аутсорсингу, проте в перспективі може стати окремим сектором, що представлятиме Вінницю на міжнародній арені. Університети міста готують велику кількість спеціалістів різних кваліфікацій і мають зв'язки з іноземними освітніми організаціями та науковими установами.</p> <p>Програма забезпечуватиме створення привабливого інвестиційного клімату, залучення фінансування для реалізації запланованих проєктів, ревіталізацію браунфілдів та інших закинутих територій, популяризація міста, поліпшення діалогу з підприємцями, залучення іноземних інвестицій шляхом активного просування та популяризації інвестиційного потенціалу Вінниці на зовнішніх ринках, підвищення обізнаності про місто, реалізацію Маркетингової стратегії Вінниці.</p> <p>Доступ до чистої питної води є актуальною темою в контексті забезпечення залучення і нвестицій в реконструкцію очисних споруд, інфраструктуру постачання води та водовідведення.</p> <p>Демографія і прогноз є актуальною темою в контексті того, що у місті відбувається збільшення народжуваності, що може стати фактором подальшого збільшення населення м. Вінниці, і в подальшому створить пропозицію робочої сили на ринку праці. Позитив прогноз збільшення економічно активного населення створює конкурентну перевагу при залученні потенційних інвесторів.</p> <p>Поводження з відходами є актуальною темою в контексті залучення інвестцій в реалізації проєктів з утилізації побутових, будівельних, промислових та ін. типів відходів та впровадження проєктів альтернативної енергетики на базі потужностей з переробки та утилізації відходів.</p> <p>Облік ресурсів та цифровізація є актуальною темою в контексті цифрового просування міста (сайт, сторінки в соціальних мережах) та створення розвитку інвестиційного порталу Вінниці - https://investinvinnysia.com.</p> <p>Врахування прав та потреб чоловіків та жінок є актуальним при плануванні, реалізації, моніторингу й оцінці програм і проєктів, а також при організації внутрішньої роботи департаменту економіки та інвестицій.</p>
<p>Пріоритизація наскрізної теми</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах. - Доступ до чистої питної води. - Демографія і прогноз. - Поводження з відходами. - Облік ресурсів та цифровізація. - Врахування прав та потреб чоловіків та жінок.
<p>Заходи</p>	<p>Заходи, які належать до наскрізної теми «Місто Вінниця і міжнародному, національному та регіональному контекстах»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - впровадження стандартів залучення інвестицій та супроводу інвесторів; - підготовка інвестиційних пропозицій;

	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення маркетингового просування міста, формування його позитивного іміджу; - створення й розповсюдження промоматеріалів, контенту, носіїв та ін. про інвестиційний потенціал Вінницької міської територіальної громади (також перетинається з наскрізною темою «Облік ресурсів та цифровізація»); - організація проактивної діяльності із залучення нових вітчизняних та іноземних інвестицій, забезпечення стандартів професійного супроводу інвестора; - надання постінвестиційної підтримки інвесторам; - розбудова сучасної інвестиційної та ринкової інфраструктури, створення умов для розвитку високотехнологічного виробництва, розміщення інвестиційних ресурсів в секторах з високою часткою доданої вартості; - розроблення проєктів із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку міста, забезпечення підтримки їх реалізації; - впровадження інструментів та механізмів ДПП у реалізації інвестиційних проєктів; - забезпечення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями та донорами. <p>Дані заходи переплітаються з наскрізною темою «Оптимальне управління міськими фінансами».</p> <p>До цієї ж теми також належать:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реалізація заходів з навчання та підвищення кваліфікації працівників департаменту економіки та інвестицій відповідальних за реалізацію інвестиційної політики.
<p>Очікувані результати</p>	<ul style="list-style-type: none"> - залучення інвестицій в економіку міста; - забезпечення сприятливих умов для функціонування та розвитку промислових підприємств; - поліпшення інвестиційного іміджу міста; - забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності Вінницької міської територіальної громади; - створення нових робочих місць; - збільшення надходжень до всіх рівнів бюджету; - розвиток інноваційного та індустріальних парків; - розвиток сучасної виробничої ринкової інфраструктури.

9. Просторовий вимір.

Реалізація нової Програми охоплює та матиме позитивний ефект на усю територію Вінницької міської територіальної громади.

В рамках Програми передбачається реалізація проєктів, що мають територіальну прив'язку, а саме:

- Інноваційно-технологічний парк «Кристал» - вул. 600-річчя, 21 (Літера «А») і 600-річчя, 21а (Літера «Б»);
- Вінницький індустріальний парк - вул. Немирівське шосе, 213;
- Індустріальний парк «Вінницький кластер холодильного машинобудування» - вул. Немирівське шосе, 213;
- Індустріальний парк «Вінтер Спорт», вул. Немирівське шосе, 213;
- Індустріальний парк «ВінІндастрі» - вул. Немирівське шосе, 209-А.

10. Система управління та контролю за ходом виконання Програми.

Управління та контроль за ходом виконання заходів Програми здійснює її відповідальний виконавець – департамент економіки і інвестицій Вінницької міської ради, а відповідальність за виконання заходів несуть її учасники (співвиконавці).

Виконавчі органи міської ради, установи, організації, громадські організації підприємців Вінницької міської територіальної громади, бізнес-асоціації, заклади освіти, відповідальні за здійснення запланованих Програмою заходів, забезпечують їх реалізацію в повному обсязі та у визначені терміни.

Відповідальні за виконання програмних заходів щоквартально до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, інформують департамент економіки і інвестицій про стан виконання заходів. Узагальнена інформація розміщується на офіційному сайті міської ради щоквартально до 25 числа місяця, наступного за звітним періодом.

Забезпечення виконання завдань Програми передбачається шляхом поетапного та якісного виконання комплексу заходів усіма виконавцями, за рахунок підвищення ефективності взаємодії виконавчих органів міської ради, суб'єктів підприємницької діяльності та їх громадських організацій у вирішенні проблемних питань залучення інвестицій.

Звіт про виконання Програми щорічно виноситься на розгляд виконавчого комітету міської ради з подальшим схваленням міською радою одночасно з пропозиціями щодо внесення змін та коригувань.

Заходи Програми можуть бути скориговані з урахуванням існуючої соціально-економічної ситуації, результатів моніторингу та статистичних спостережень розвитку підприємництва, реальних можливостей бюджету Вінницької міської територіальної громади (визначається щорічно) та в випадках зміни законодавчих, нормативно-правових та інших актів. Коригування здійснюється за ініціативи виконавців заходів Програми, постійних комісій міської ради, суб'єктів підприємницької діяльності, громадських організацій підприємців. Ініціатор готує пропозиції, до яких додає вичерпне обґрунтування (в разі необхідності розрахунок витрат) запропонованих змін.

Департамент економіки і інвестицій міської ради подає проєкт рішення щодо змін до Програми на розгляд виконавчому комітету та міській раді.

Контроль за виконанням Програми здійснюють постійні комісії міської ради: з питань промисловості, підприємництва, транспорту, зв'язку та сфери послуг та з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи.

Щорічне звітування про виконання Програми відбувається не пізніше 15 квітня року, наступного за звітним.

11. Показники моніторингу (ключові показники) Програми.

Таблиця 4

Показники моніторингу Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024-2028 роки

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідне значення показника	Прогнозні показники, по роках			
				2025	2026	2027	2028
1	Обсяг реалізованої промислової продукції	млрд грн	44,6	44,6	48,5	53,0	58,5
2	Кількість створених нових робочих місць за рахунок реалізації інвестиційних проєктів	місць	650	120	970	1230	2320
3	Кількість укладених меморандумів (договорів) про співпрацю з підприємствами, що планують розмістити інвестиції на території громади	договорів	4	1	2	2	4
4	Кількість укладених меморандумів (договорів) щодо ревіталізації ділянок під браунфілди	договорів	0	0	0	1	1
5	Кількість заходів із представленням інвестиційних можливостей	заходів	5	5	5	5	5
6	Кількість учасників/інших суб'єктів індустріальних парків	учасників	3	3	4	6	8

{Розділ 11 викладено в редакції відповідно до рішення міської ради від 28.11.2025 №3163}